FRANSMÄN POPULÄRARE

Ryssrädd västtysk...

(Forts. fr. sid. 1)

på minsta sätt besvärar honom i det dagliga civila livet. Det råder i Västtyskland inför förbundsstatens konsolidering den förvirring som plär utmärka ett politiskt interregnum, men det råder så att säga en trappa upp i tyskt samhällsliv. Befogenheter för ockupationspersonal och tyska tjänstemän nyregleras på alla håll och kanter. Behörigheter är inte klart avgränsade, auktoriteter förskjuts och korsar varandra och väntar i många fall på sin upplösning. Bonnförfattningen är antagen och proklamerad, men står i vissa punkter i strid med kontrollrådsbestämmelser som inte kan upphävas eller modifieras utan ryssarnas bifall. En del ockupationsstatuter, exempelvis beträffande ämbetsplikt, näringsfrihet, pressens ställning, inskränkningar i församlingsfriheten, gäller eller gäller inte; endast ett fåtal invigda vet vilketdera. Ministerpresidenternas ställning gentemot nybildade övergångsorgan kunde vara klarare. Ekonomiska rådet i Frankfurt står inför sin upplösning, men gnor i sista minuten med att inrätta åtskilliga dotterorgan, vilkas personalbesättning och allmänna framtid är oviss. Osv. hela skalan igenom, vilket givetvis gör tillvaron något gungande för ansvariga tyska kretsar.

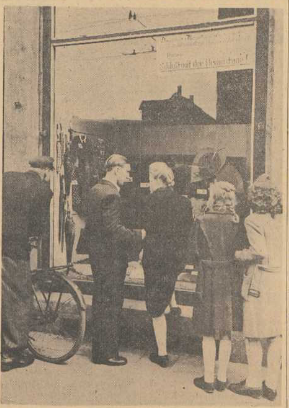

Affärsfönstren i engelska zonen försöker på sitt sätt kämpa mot industridemonteringarna. "Allt detta kan ni inte köpa om demonteringarna fortsätter", står att läsa på plakat.

Engelsmän äter kabiljo, tyskar gåslever.

Men i zonernas vardagsliv är parallellprocessen tydligt och klart i gång: ockupationsmakterna håller på att sudda ut sig själva. Att så sker i inre mening förstår man när man träffar en tysk intellektuell som sedan länge arbetar i Hamburgs rundradio och som säger av bara farten: vi som varit med från den engelska tiden . . . Men processen märks redan i rena gatubilden. 1946 såg Hamburg och Hannover, Frankfurt och München ut som allierade militärläger: det vimlade av uniformer och västmaktsflaggor vart man såg, varenda bil och jeep och truck i trafiken var ockupationskörd, Military Police vrålade genom gatorna, tyska hus och ruiner försvann bakom anhopningen av allierade trafikpilar och plakat med militära hänvisningar. Utanför ockupationsmaktens hotell stod portförbjudna tyskar och svalde småleken. Utanför tyska näringsställen och nöjeslokaler strök ockupationssoldater och köpte flickor för cigarretter. Allt som kunde betecknas som fraternisering eller att de allierade tärde på det magra tyska hushållet var "off limits".

I dag är det hela så tvärtom, så det är tragikomiskt. Inte att praktiskt taget det mesta är civilt och att ockupationspersonalen och deras plakat diskret försvinner i vimlet. Men den tyska hushållningen är i dag fetare än segerherrarnas — och de har inte råd att tära på den! På förslitna och urtrista ockupationshotell sitter engelsmännen och äter sin ledsamma brittiska mat, rätt ofta kabiljo; de bor kvar i sina första inkvarteringar, som naturligt nog är de gamla och krigsmärkta hotell som stod kvar efter bombningarna. Obehöriga tyskar får fortfarande inte komma in där — men vad skulle de där att göra? De kan bo runt hörnet i nybyggda magnifika tyska hotell där de äter åtta gånger bättre!

1946 var engelsmännens Atlantic det enda ställe i Hamburg där det var litet liv. I dag hänger en mördande ockupationstråkighet över dess hallar och barer, och på lyxens Hotel Esplanade, ett stenkast därifrån, dansar tyskar och muntra utlänningar samba mellan vhiskyklunkarna. På engelsmännens stabshotell i Göttingen finns över huvud taget ingen vhisky! Naturligtvis finns det flottare engelska klubbar och lokaler — men engelsmännen har inte råd att gå i den nybildade tysk-engelska klubben, för där måste man betala med mark! Däremot kan de till söndagsfrukosten roa sig med att i tyska tidningar läsa inte helt ledsna reportage om "Die armen Reichen in England", de stackars rika i England. Det hela är bakvänt som i "Alice in Wonderland", men knappast lika roligt.

"Dollarn räcker inte."

I amerikanska zonen möter man samma fenomen. Naturligtvis fräser amerikanska vrålåk modell 1950 mellan ruinerna, och naturligtvis bor och äter man bättre — men samma klagan hörs där. De ockuperande har inte råd att blanda sig med bättre ställda ockuperade. Man behöver bara träffa en liten sur ockupationsamerikan, en menig, som sitter i ett barhörn, så är bilden klar. We won the war, didn't we? säger han och tittar under lugg på de glammande tyskarna. Han har varit i Japan också; nå, och hur var det där? Dollarn räckte längre, svarar han lika mörkt. Eller följande bild. Tre unga amerikaner i uniform, enkla killar, kommer in i en tysk restaurangvagn. Det finns härliga saker på matsedeln, tyska godbitar med Sauerkraut. De tre unga segerherrarna hinner inte få stjärten på stolen förrän den lurige vaktmästaren dikterar för dem: ham and eggs? De mumlar handfallet. Det blir ham and eggs. Ur tyskens artiga leende lyser: liten hämnd är också hämnd. Man får det bestämda intrycket att de här språkligt illa ställda unga männen, som vunnit kriget, aldrig får annat än ham and eggs, som de kan få hemma. Aldrig får de smaka de besegrades goda mat. Om de nu skulle ha råd till det: de räknar sina pfennig och cents, muttrigt, från Heidelberg till Stuttgart. Deras kolleger högre upp på rangskalan bekräftar: tyska marken står för högt även för dem. Och nere vid spärren på Lindaus station i franska zonen står en fransk gendarm i barett och parisercharm och säger innan man hinner öppna mun: Allting finns att köpa här, men vi har inga pengar. Så sammanfaller ockupationsmaktens röster och den tyska medel- och arbetarklassens på ett fascinerande sätt.

Talande Gallupsiffror.

— Skulle ni helst se att alla fyra ockupationsmakterna lämnade Tyskland och överlämnade reglerandet av alla inre tyska frågor till västzonernas och östzonens politiker? Frågan har ställts av f. d. Public Opinion Research Branch i Hamburg, som nu är i färd med att bli ett helt tyskt Gallup. Svaret blev 56 procent ja, 28 nej, och 16 som inte visste; betecknande är att av ungt folk över genomsnittet svarade ja, medan äldre människor var betydligt betänksammare. 12 procent angav som motivering för nej: Skräck för ryssarna, bristande skydd mot kommunismen. Och när frågan formulerades som följer blev resultatet ett annat: Föredrar ni ett liv under en tysk nationell kommunistisk regering eller ett liv under en utländsk icke-kommunistisk regering? Det blev 6 procent för den tyska kommunistiska, 67 procent för den utländska. 27 ovissa.

Mot den bakgrunden bör man se den kritik som i dag i Västtyskland riktas mot amerikaner, engelsmän och fransmän. Man kritiserar med frånhet, besvikelse eller en axelryckning, men man är på de flesta håll djupt medveten om det dubbla beroendet av allierade vapen. Någon gränsdragning mellan en "tysk nationell kommunistregering" och en ryssdominerad anser man sig inte ha skäl att göra. Och ryssskräcken ligger och lurar på botten av snart sagt allt icke-kommunistiskt politiskt, nationellt och personligt tänkande i Västtyskland; det snäds på av hemvändande krigsfångar och östflyktingar, det har djupa rötter i allmän diktaturskräck. Det finns redan en rätt oroväckande sorts tyska manfolk som talar med glöd i rösten om att de alla så gärna skulle gå i krig mot Ryssland.

Vass ömhet i tysk röst om fransmännen.

Räknar man bort ryssarna, så var impopularitetsskalan för de allierade för tre år sedan: fransmännen klar ledning, amerikanerna hack i häl, engelsmännen en hedervärd bit efter. I dag kan en klar förskjutning iakttas. Fransmännen har på både sakliga och emotionella grunder vunnit i anseende. Populära är de inte, enär det är komplett uteslutet för en ockupationsmakt. Men det är en lustig och svåranalyserbar ton hos många tyskar i franska zonen när de talar om sin Besatzungsmacht; någonting av vass ömhet, betingad, får man anta, av det långa historiska sammanhanget. En tidningsman i Tübingen, en ung, men av tolerant typ, formulerar saken så: Vi känner alla här att fransmännen som européer står oss närmast; med fransmannen som individ har vi bättre kontakt än med de andra. Men när de kommer som representanter för La Grande Nation, då är det omöjligt, då finns ingenting annat än säkerhet, säkerhet, säkerhet, dvs. ångesten för allt tyskt.

Till detta pekar rättvisa och icketrånga tyskar på bestämda sakliga faktorer. "Fransmännen försatte sin popularitet i början med att äta", säger man. Till oktober i fjol levde de på det tyska hushållet, vilket hade till följd att tyskarna i franska zonen stundom hade t. o. m. sämre ställt än i den ryska. Nu är fransmännen självförsörjande; i dag bekräftar tyskar i den zonen att man har det lika bra att inte säga bättre ställt än i de andra zonerna, även om ockupationskostnaderna är väsentligt högre än i de andra zonerna. Den ändrade franska inställning gentemot Tyskland som tar sig uttryck i den förhållandevis älskvärda tonen i hemmafranska politiska tal och i övergivandet av försöken att få till stånd ett uppspaltat Västtyskland pekar man också på. Och till sist på att fransmännen äntligen gått med på att öppna zonen för flyktingar, till att börja med 600.000. De ställer visserligen villkor och vill bara ha friska och arbetsföra, säger tyska socialarbetare, men antecknar ändå framsteget.

Djupt besvikna på engelsmännen.

I fråga om amerikanerna är ställningen ungefär densamma som för tre år sedan. Man förebrår dem i första hand klumpighet och nationalpsykologisk okunnighet: "Men det hade vi ju väntat oss", som bildade tyskar säger. Det finns också kretsar där man utnämnt amerikanerna till "Bolschewiken mit Bügelfall", bolsjeviker med pressveck, vilket skulle antyda brutala och buffliga metoder. Sådant förekommer förmodligen fortfarande, men uttrycket torde dock numera i ockupationens fjärde år vara mer betecknande för en viss tysk mentalitet, den som underhåller negativism med cyniska överdrifter, än för ockupationspersonalen.

På engelsmännen är man "djupt besviken". Ingen påstår att de är besvärliga att ha att göra med. Tvärtom, man hör mycket pris av engelskt gentlemannaskap, beröm ända till beklagande, som hos en tysk skriftställare i Hamburg, som drog följande exempel. Engelsmännen hade meddelat en tysk medarbetare att han ansågs olämplig på sin post och fick bereda sig att avgå. Innan han hann försvinna blev han av de tyska kommunisterna orättvist beskylld för ett eller annat. That isn't fair, sade engelsmännen, vi måste hålla honom om ryggen. Mannen var olämplig. Mannen blev kvar. Den tyske berättaren log utan ovänlighet.

I vardagslivet är alltså zontyskarna nöjda. Men hela deras syn på engelsmännen skuggas av de brittiska industridemonteringarna; jag skall återkomma till den frågan i ett annat sammanhang, här skall bara konstateras att det såret i den tysk folksjälen är frätande djupt. Vad man också i vitt skilda läger drar fram är att engelsmännen — på samma sätt som amerikanerna, men av engelsmännen hade man inte väntat sig det — saknat vilja och förmåga att samarbeta med de rätta tyskarna. De hade dock lång tid på dig, säger en tysk affärsman av icke-hatisk typ och med en engelsk mamma. De visste dock från landstigningen i Normandie exakt hur det skulle gå. De hade i England genom emigranterna möjlighet att lägga upp linjerna och få besked om vilka de skulle alliera sig med på tysk sida. De gjorde intet av detta, allt fick gå på en farsartad slump.

Falsk säkerhet.

När det gäller kritik av denna typ får man dra en mycket bred marginal, framför allt för den tidigare nämnda negativismen. Lusten och talangen att kritisera och förtörnas står i Västtyskland i ingen som helst proportion till lusten och talangen att positivt medarbeta. Att inte tala om att det finns vida kretsar i Tyskland som i stort sett lyckats tappa bort varför de över huvud taget lever i ofritt land och känner allting som en orättvisa.

Då ligger det väsentligt mer tyngd i den punkt som tas fram av en man som Walther Dirks, utgivaren av den kulturpolitiska tidskriften Frankfurter Hefte; Dirks hör hemma på CDU:s vänsterflygel och är i besittning av den pessimistiska vederhäftighet, övernationella klarsynthet och brist på arrogans som man möter hos de bästa bland de tyska intellektuella. Han anför följande.

— Ett svårt fel begicks av ockupationsmakterna redan 1946, och linjen följes ännu. Det var att man inte från början drog en klar gränslinje mellan tysk auktoritet och ockupationsmakternas. Det har i många avseenden placerat de tyska politikerna, de bland dem som arbetar hederligen för nydemokratisering, i en mycket svår ställning gentemot folket, som inte förrän nu börjat i någon mån få upp ögonen för sammanhanget. Man kan ta avnazifieringen som exempel. Lagen var i folkets ögon tysk, men den tillkom på militärregeringarnas order, och hela maskineriet arbetade på så sätt kluvet. Aktionen misslyckades, och för folket ser det givetvis ut som om felet låg hos de tyska auktoriteterna.

Det är också han som säger när samtalet kommer in på de engelska industridemontagen och deras motivering, framtida säkerhet mot eventuell ny tysk aggressivitet (att märka är att Dirks är en av de **hårdaste kritiker av tyska avarter jag träffat i Västtyskland):**

— Att bygga säkerhet på demolering av fabriker är praktiskt och andligt en omöjlighet. Det finns bara en säkerhet, och det är förtroendesäkerhet. Ett Tyskland som skulle vilja anfalla kan förr eller senare bygga upp sina fabriker. Enda vägen är att försöka hjälpa till och skapa ett Tyskland som inte skulle vilja. Men den vägen vågar sig engelsmännen inte in på. Vågade de det, så kunde de tveklöst bli de ledande i Europa.

Karl Ivan Westman 60 år

Karl Ivan Westman.

Sveriges ambassadör i Paris, Karl Ivan Westman, fyller på fredagen 60 år. Födelsedagen tillbringas i hemlandet.

*

Karl Ivan Westman har innehaft en rad av de främsta posterna inom den svenska utrikesförvaltningen och anses ha skött dem alla med utomordentlig skicklighet. Hans mest uppmärksammade insats gjordes under kriget som minister i Finland, då han klart tog ställning mot den aktivistiska och tyskvänliga riktningen, en hållning som hos den tidens finska statsledning framkallade en för Westman hedrande irritation, men som blev av positivt värde för dem som verkade för en förnuftig politik. Efter några år som kabinettssekreterare fick han den svenska diplomatins stora pris, ambassaden i Paris. Han är en klok, något kylig och ironisk politisk bedömare; genom sin bildning, sina kulturintressen och sin frispråkiga kvickhet hör han till sin kårs prydnader.

H. T—n

*

Ambassadör Westman är född i Linköping 1889, blev efter studier i Uppsala jur. kand. där 1914 och inträdde 1917 i UD, där han 1918 blev t. f. förste sekreterare, 1919 t. f. legationssekreterare i Paris, 1921 legationssekreterare i Oslo, 1923 legationsråd och byråchef i UD, 1924 t. f. personalchef, 1925 chef för UD:s politiska och handelspolitiska avdelning samt 1928 t. f. kabinettssekreterare. Samma år utnämndes han till envoyé i Bern, där han även åren 1928—1938 varit biträdande ombud vid NF:s församling. Svensk minister i Spanien var han 1939 samt 1942—45 och i Helsingfors 1941. 1945 återvände han till UD som kabinettssekreterare för att 1947 motta utnämningen till sin nuvarande post. Han var svensk delegat vid Pariskonferensen 1947 och är sedan 1948 ombud vid FN:s församling.

Kommunister vill peta Göteborgsordförande

Styrelsen för Göteborgs stads idrottsplatser har tagit ställning till beskyllningarna mot ordföranden Evert Frankenberg och arbetschefen John Johansson för att ha utnyttjat styrelsen underställd arbetskraft för privata arbeten. Kontentan av besluten är att ordföranden går helt fri från anmärkning medan arbetschefen får en admonition.

De två kommunistiska delegerade inom den kommitté som tillsattes för att utreda frågan hemställer i en reservation mot beslutet att styrelsen skulle uttala sitt skarpa ogillande av hrr Frankenbergs och Johanssons handlingssätt samt anmoda Frankenberg att ställa sin plats som ordförande till förfogande, medan hr Johanssons handlingssätt borde bli föremål för juridisk prövning. (DN, Göteborg.)

Skelettfynd i Småland tyder på kärleksdrama

Under arbete i en rullstensås i Virestad i Kronobergs län har man gjort ett mystiskt skelettfynd, som kan sättas i samband med ett kärleksdrama någon gång under förra seklet. Skelettet bestod av de grövre benen och kraniet, och av käkpartiet, som hade ovanligt vackra tänder, kan man sluta sig till att det rör sig om en medelålders kvinna. ((DN, Växjö.)

Lärarna kräver bättre utbildning

I en resolution fastslog internationella folkskollärar- och läroverkslärarkongressen på onsdagen de krav som bör ställas på fullgoda lärarkrafter och de önskemål som lärarna å sin sida skall kunna uppställa för sin utbildning.

Dagens förhandlingar leddes av generalsekreteraren i folkskollärarfederationen, fransmannen Louis Dumas, och överläggningen var livlig. I resolutionen sägs att en erkänd yrkeskompetens skall krävas av varje lärare, även sådana som blott har tillfällig tjänst. Standarden för en blivande lärares underbyggnad skall motsvara det minimum som fordras för inträde vid universitet. Antalet utbildningsår för varje lärare bör vara minst tre, och en väsentlig del av utbildningstiden bör ägnas åt övning i undervisning i skolor samt studiet av psykologi med särskild hänsyn tagen till barn och ungdom.

Efter utbildningens slut bör läraren, heter det vidare i resolutionen beredas möjlighet att ytterligare studera samarbete med pedagoger i andra skolformer och delta i avgiftsfria fortbildningskurser samt kunna få anslag till resor etc.

Under torsdagen fortsätter förhandlingarna, varvid läroverkslärarfederationen behandlar den högre undervisningsutbildningen, medan folkskollärarna har enskilda överläggningar om bl. a. stadgeändringsförslag och förslag till vidgat internationellt samarbete mellan läroanstalterna i olika länder.

Vi tvättar bilen

— polerar, dammsuger etc. medan Ni väntar i vårt bekväma väntrum med radio och telefon.

Ce-Ge Central-Garaget

VANADISVÄG. 2—4 - Tel. 34 04 40

Annons.

Inte bara nötning förstör mattorna, mal, damm och solljus i Er tomma våning ruinerar dem, fast ingen går på dem. Bevara de dyrbara mattornas värde genom att låta fackmässigt rengöra och sommarförvara dem hos mattspecialisten "Saltsjöbadstvätten", napnanrop.

Ordna en trivsam **bokhörna**

Med hjälp av vårt nya hörnskåp kan Ni lätt arrangera en trivsam läshörna, samtidigt som Ni får ett extra förvaringsskåp.

Hörnskåp .... 98:—
Bokhylla, 94 cm ... 59:50
Bokhylla, 120 cm 65:—

JÖRNS REGERINGSGAT. 5

STÖRRE FÖRETAG SÖKER

för representant i södra och mellersta Sverige lämplig biartikel. Besöker herr- och damekiperingsaffärer. Driftig. Representativ. Svar till "Förslag 49", Törnbloms Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Manchestersammet

För snabb leverans kunna vi erbjuda manchestersammet i olika kvaliteter och färger, bredd 90 cm. Säljes i poster om minst 200 meter. Svar till "Kvalitetssammet", Dagens Nyheters Malmökontor.

Underlärare

eller assisterande elev erbjudes intressant, omväxlande, självständigt arbete vid förnämlig privatskola. Kan påräkna forts. utbildn. i ett flertal ämnen samt stora förmåner i övrigt. Svar med utf. uppg. om tidig. anst., utbildn., engagemang, ålder, foto (som allt återlämnas) till "Tal- och teaterskola", Dagens Nyheters Huvudkontor.

Strumpförsäljare

Välkänd, stor engrosfirma i strumpor söker försäljare för distriktet Södermanland Östergötland, Närke, Västergötland, Värmland, Dalsland. Ung man med branschkännedom, energi, ordnad ekonomi ocoh goda rekommendationer har företräde. Anställningen kan påbörjas omedelbart. Svar till Rud. Degermark A.-B., Sveavägen 34, Stockholm.

Succéartikel

Distriktsombud för Stockholm och närl. omr. sökes omg. för ny succéartikel. Endast för personer med bra renommé och god ekonomi. Mindre bankgaranti erfordras. Svar till "Stora möjligheter — 98", 23 53 00 (Telsvar) eller D. N:s H.-k.

Resande på Norrland

Väl inarbetad resande, som regelbundet besöker järnhandlare och beklädnadsaffärer för större, välkänt företag och har rätt medtaga andra artiklar erbjudes försäljning av speceriskåp i högsta kvalitet. Helst önskas representant som per bil besöker såväl landsorten som städerna. Svar till "Välkänt märke i södra och mellersta Sverige", D. N. H.-k., Sthlm.

Vi ha 2 platser

lediga för ett par unga trevliga damer. En som fakturaskriverska och den andra som kontorsdam med diverse göromål. Båda platserna skall tillträdas den 15 augusti.

Om Ni känner på Er att kunna trivas på ett filmbolag med dess många gånger rätt snärjiga fart är Ni välkommen upp i dag mellan 9—12, 13—17 att söka platsen. Adressen är Kungsgatan 18, Stockholm.

WIVE FILM

Även Orientmattor Realiseras

Till radikalt reducerade priser realiseras en hel del förnämliga äkta, handknutna, orientaliska mattor. Här endast ett fåtal exempel bland högar av äkta mattor — billiga som aldrig förr! Lättast att välja på förmiddagen.

Ett parti Portugusiska mattor, handknutna i intressanta mönster, bortslumpas. Prisexempel

205×310 har kostat 875.— Nu 490:=
165×235 har kostat 425.— Nu 290:=

SARUK 62×75 Har kostat 195.— Nu 95.
BELUDJ 82×145 Har kostat 290.— Nu 125:=
BELUDJ 84×153 Har kostat 350.— Nu 175:=
BELUDJ 103×167 Har kostat 390.— Nu 195:=
MOSSUL 147×194 Har kostat 650.— Nu 290:=
SERABEND 107×152 Har kostat 575.— Nu 290:=
KIRMAN-AFSHAR 143×200 Har kostat 950.— Nu 390:=
BACHTIARI 137×204 Har kostat 860.— Nu 390:=
MAROCKO 183×263 Har kostat 960.— Nu 475:=
ABADEH 151×208 Har kostat 1.150.— Nu 650:=
SENNEH 132×193 Har kostat 1.250.— Nu 650:=
HAMEDAN 138×205 Har kostat 1.350.— Nu 690:=
SHIRAS 218×308 Har kostat 1.200.— Nu 750:=
AFGHAN 234×320 Har kostat 1.650.— Nu 850:=
SHIRWAN 145×208 Har kostat 1.350.— Nu 875:=
BACHTIARI 210×297 Har kostat 1.800.— Nu 1175:=
KESHAN 140×190 Har kostat 1.900.— Nu 1250:=
TÄBRIS 206×316 Har kostat 2.100.— Nu 1450:=
BOCHARA 194×336 Har kostat 3.200.— Nu 1850:=

Landets stora matt- och gardinfirma

Myrstedts Matthörna

PÅ SÖDER: HORNSGATAN 54 — HUVUDAFFÄR KUNGSGATAN 5

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.